

Cròniques del món

Un grup de persones mostren la imatge del president Kaczyński durant una manifestació a Cracòvia la setmana passada per protestar contra la intenció d'enterrar-lo al costat dels herois nacionals.

El funeral de Kaczyński divideix els polonesos

BERLÍN ■ Gemma C. Serra

Les decisions importants s'han de prendre amb el cap clar i un mínim de sang freda. Aquest principi bàsic és fàcil d'aconseillar, però difícil de portar a la pràctica en un país com Polònia, sobretot si s'acaba d'estavellar l'avió on anava el president, Lech Kaczyński, i 96 persones més, entre les quals una colla de representants de les més altes institucions polítiques, civils i militars del país. No és fàcil de prendre decisions quan continua l'impacte emocional col·lectiu i les imatges mostren els familiars i amics més directes dels morts, agenollats, plorant, vora els taüts acabats d'arribar de l'aeroport de Smolensk. Per a ells, el drama no és que s'hagi mort un president o el governador del Banc Central, sinó el pare o la mare, el fill o la filla, l'amic o l'amiga. La primera reacció dels polonesos ha estat de plorar plegats, i mirar d'oblidar les diferències;

la segona, posar-se a discutir sobre si el president s'ha d'enterrar al castell de Cracòvia, entre reis i herois del país. És lleig de recordar les coses dolentes de qui s'acaba de morir, però una repassada a la biografia de Kaczyński ens torna la imatge de l'homenet teledirigit pel seu germà bessó, el radical conservador i nacionalista Jarosław, que aquests cinc anys ha estat un maldecap constant per als col·legues europeus, amb la cancellera Angela Merkel al capdavant, a més d'atacar els homosexuals, els ex-comunistes i més *enemics públics*. Tot Polònia plora Kaczyński, deien aquests dies els enviats especials a Varsòvia. Tot Polònia? Tan bon punt es va saber la decisió d'enterrar-lo al castell cracovià va sortir al carrer la Polònia que no el plora tant. Enterrar-lo entre reis i els herois nacionals, envoltat per l'elit mundial, és potser el màxim desig de Jarosław, el

bessó a qui va tocar el terrible moment d'identificar un cos destrossat idèntic al seu. Potser ho considera el tribut que es mereix el cognom Kaczyński, però és clar que dividir no és la millor recepta per a la transició. En el moment de tancar aquesta edició no es podia preveure si les protestes pujarien de to, ni tampoc fins a quin punt la polèmica podia enfosquir el funeral de Lech Kaczyński, envoltat per aquesta elit mundial que ara el plora. Una setmana després de l'accident aeri de la delegació que anava a retre homenatge als polonesos morts a Katyn durant la Segona Guerra Mundial, Polònia tindrà el seu màxim dia de dol. Immediatament després s'encetarà de debò la dura transició política, amb la incògnita de si hi haurà un Kaczyński II i qui serà el valent que recordarà a la campanya electoral que no totes les coses foren bones durant el regnat de Kaczyński I.

MOSCOU ■ Natàlia Boronat

Equilibris al Kirguizistan. Rússia, els Estats Units i també la Xina tenen molt d'interès en l'estabilitat de la república ex-soviètica del Kirguizistan que a principi d'aquest mes d'abril va ser escenari d'una revolta contra el president, Kurmanbek Bakiev, en què van morir més de vuitanta persones. Els fets van passar a la capital, Bixkek, durant la repressió de la manifestació que acusava el mandatari de corrupció, nepotisme, violació dels drets humans i de no haver fet res per alleugerir la greu situació econòmica. Només en una setmana el govern provisional d'oposició que es va crear la nit després dels aldarulls del dia 7 d'abril, format per líders que havien estat antics aliats de Bakiev durant la Revolució de les Tulipes que el va catapultar al poder el 2005, va reeixir a controlar gairebé totes les regions i també els sectors clau de l'economia i de les forces de seguretat mentre el president s'havia refugiat al sud del país. El Kirguizistan és un país sense grans recursos energètics però és geopolíticament clau en el joc per a estendre la influència a l'Àsia Central. I tant Moscou com Washington hi tenen bases militars. La base russa es remunta a l'època soviètica i la nord-americana es va crear el desembre del 2001 per donar suport logístic a les operacions a l'Afganistan. Moscou, disgustat perquè el president kirguís havia anunciat que tancaria la base militar nord-americana i després es va limitar a apujar el lloguer a Washington i canviar-li el nom, va ser el primer d'avaluar el nou executiu i prometre ajuda econòmica al Kirguizistan. Al cap d'una setmana de la revolta el sots-secretari d'Estat nord-americà, Robert Blake, es reunia a Bixkek amb la cap del govern provisional, Rosa Otunbàieva, que ja havia anunciat que allargaria un any més el contracte a Washington per la base militar. A l'hora de tancar aquesta edició Bakiev, aïllat al sud del Kirguizistan, des d'on havia alertat del perill d'una guerra civil, encara no s'havia rendit però estava disposat a dimitir si li garantien la seguretat personal i la dels seus familiars. El govern opositor, però, que el

responsabilitza de la matança del dia 7 a Bixkek, li havia retirat la immunitat presidencial i l'havia amenaçat de jutjar-lo. Mentre el govern provisional rebia el suport de Moscou

EL TEMPS
Esclat de violència al Kirguizistan.

i Washington i maniobra per fer dimitir el president, la setmana passada un sector de la societat civil ja va alertar el nou executiu que els processos polítics actuals no es diferencienc gaire dels que van fer pujar Bakiev al poder. I exigia als líders opositors transparència i compromís amb el poble perquè es tem una nova decepció després de les promeses incomplertes de Bakiev.

JOHANNESBURG ■ Joan Canela

Eleccions amb calma. Malgrat que diversos problemes logístics van obligar a allargar el període d'obertura dels col·legis electorals durant dos dies més, el Sudan ha pogut dur a terme, pacíficament, les primeres eleccions multipartides en 24 anys, si més no fins al moment de tancar aquesta edició, i amb una participació significativa, segons els testimonis presencials, si bé encara no hi ha dades oficials. Retards en l'horari de les votacions, canvis sobtats dels col·legis electorals i mala distribució de les butlletes van ser algunes de les principals dificultats, sobretot al Darfur, on des del 2003 que es viu una guerra civil. Tot i això, els grups rebels, que demanaven el boicot a les eleccions, es van comprometre a no provar d'impedir-les i es va poder votar a la majoria dels camps de refugiats. Malgrat la manca de resultats definitius, es considera segura la victòria de l'actual president, Omar al-Baixir, que és al poder des del

1989, quan va protagonitzar un cop d'estat incruent. Encara que al-Baixir ja era el favorit dels col·legis electorals, el boicot dels principals grups d'oposició —com ara el Partit Umma de l'ex-president Sadiq al-Mahdi, el Partit Comunista i l'històric Partit Unionista Democràtic— fa que no hi hagi cap més candidat amb possibilitats reals de guanyar. Una portaveu de les formacions que han promogut el boicot, Mariam al-Mahdi, ha acusat al-Baixir de “robar el somni de tots els sudanesos” i els observadors internacionals, sobretot l'ex-president nord-americà Jimmy Carter i l'enviat d'Obama, Scott Gration, de “tractar de legitimar-lo”. D'una altra banda, el Moviment per l'Alliberament del Poble del Sudan (SPLM) —que no és ben bé un partit opositor, perquè des dels acords de pau del 2005 tenia una vice-presidència al govern d'al-Baixir— ha donat suport al boicot només a mitges. Si bé s'ha retirat de la cursa presidencial, ha mantingut les candidatures a les institucions autonòmiques del sud, on governa des que es van instaurar,

EL TEMPS
Els sudanesos van poder votar amb normalitat.

també el 2005, i on s'espera que guanyi còmodament els comicis. El seu candidat i president autonòmic, Salva Kiir Mayardit, ha assegurat que “tenia bones sensacions” sobre el futur polític del país. L'SPLM ja pensa més en el referèndum d'autodeterminació de l'any vinent al Sudan del Sud que no pas en l'actual procés electoral. El Sudan escollia, en un procés molt complex, el president nacional i l'autonòmic del sud, els diputats dels parlaments corresponents, 25 governadors provincials i les autoritats locals.